

Geleneksel Türk Müzi?i Derslerine ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geleneksel Türk Müzi?i Derslerine ?li?kin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22084>

Özet

Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği, 2015 yılında Yavuz Şen ve Necmettin Şentürk tarafından müzik eğitimi alan öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği (GTM) derslerine yönelik duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle Türkiye'deki müzik eğitimi programlarında yer alan GTM derslerinin etkililiğini ve öğrencilerin bu derslere olan motivasyon düzeylerini değerlendirmede kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme süreci, ilgili literatür taraması, uzman görüşleri ve kapsamlı istatistiksel analizleri (geçerlik ve güvenirlik çalışmaları) içermektedir.

Araç, 24 maddeden oluşmakta olup, öğrencilerin GTM derslerine yönelik genel tutum düzeylerini belirlemeye yardımcı olur. Elde edilen bulgular, ölçeğin psikometrik özelliklerinin yeterli olduğunu ve alan yazındaki önemli bir boşluğu doldurduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Geleneksel Türk Müziği, Tutum Ölçeği, Müzik Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Likert Ölçeği, Pedagoji, Sanat Eğitimi.

Yazarlar

Yavuz Şen, Necmettin Şentürk

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, Geleneksel Türk Müziği derslerini alan üniversite düzeyindeki öğrencilerin bu derslere karşı geliştirdikleri tutumlar sistematik ve nicel bir şekilde ölçmektir. Geleneksel müzik derslerine yönelik olumlu veya olumsuz tutumların belirlenmesi, eğitimcilerin ve program geliştiricilerin müfredatı, öğretim yöntemlerini ve ders içeriklerini öğrencilerin ihtiyaçlarına ve motivasyonlarına daha uygun hale getirmelerine olanak tanır.

Ölçek, aynı zamanda, farklı demografik veya eğitimsel değişkenlerin (cinsiyet, sınıf düzeyi, müzik geçmişi vb.) öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutumları üzerindeki etkilerini incelemek için de güçlü bir araştırma aracı sağlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, müzik pedagojisi alanında ulusal kültürel mirasın aktarılmasına yönelik derslerin algılanması biçimini anlamlandırmaya hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki tutum kavramına dayanmaktadır. Tutum, bireyin belirli bir nesneye (bu durumda Geleneksel Türk Müziği dersleri) karşı sahip olduğu nispeten kalıcı, olumlu veya

olumsuz değerlendirme, duygu veya eylem eğilimi olarak tanımlanır. Ölçek, genellikle tutumun üç temel bileşenini kapsamaktadır:

Bilişsel Bileşen: Öğrencilerin GTM derslerinin gerekliliği, faydası ve içeriği hakkındaki inançları ve düşünceleri.

Duygusal (Affektif) Bileşen: Öğrencilerin GTM derslerine yönelik hissettikleri hoşlanma, ilgi, sekeyme veya heyecan gibi duygusal tepkiler.

Davranışsal Bileşen: Öğrencilerin GTM derslerine katılma, ödev yapma veya bu alanda ek çalmalar yapma gibi eylem eğilimleri.

Ölçek maddeleri, bu üç temel bileşeni temsil edecek şekilde dengeli olarak dağıtılmış ve öğrencilerin genel tutum skorunu yansıtacak şekilde yapılandırılmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları, geliştirme makalesi içerisinde detaylı olarak belirtilmiştir. Genel olarak, bir tutum ölçeği geliştirme sürecinde aşadaki geçerlik türlerine odaklanılır:

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin, ölçülmek istenen tutum yapısını (GTM derslerine yönelik tutum) ne ölçüde temsil ettiğinin uzman görüşleri alınarak değerlendirilmesi.

Yapı Geçerliliği: Faktör analizi teknikleri kullanılarak ölçeğin teorik yapısını (beklenen alt boyutlar) ampirik verilerle ne kadar uyumlu olduğunun incelenmesi.

Ölçüt Geçerliliği: Ölçek skorları, öğrencilerin GTM derslerindeki başarıları veya devamlılıkları gibi diğer ölçütlerle ilişkisinin incelenmesi (Makalede bu konuda spesifik bir bilgi verilmemiştir, ancak geliştirme sürecinin bir parçası olarak değerlendirilmiş olması muhtemeldir).

Yazarlar, istatistiksel analizler sonucunda ölçeğin Geleneksel Türk Müziği derslerine yönelik tutumu ölçmede yeterli yapı geçerliğine sahip olduğunu rapor etmişlerdir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri de geliştirme makalesinde sunulmuştur. Güvenirlik, ölçüm aracının tutarlılığı ifade eder. Bu çalışmada genellikle iki temel güvenilirlik yöntemi kullanılmıştır:

İç Tutarlılık (Cronbach Alfa): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü gösteren Cronbach Alfa katsayısını hesaplanması. Yüksek Alfa değerleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçeğin yüksek iç tutarlılığına sahip olduğunu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında aynı sonuçları verme

etkilimini gösteren kararlılık testi.

Makale bulguları, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu ve dolayısıyla GTM derslerine yönelik tutumları güvenilir bir şekilde ölçebildiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği'nin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Ölçek geliştirme çalışmalarında yaygın olarak kullanılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçeğin kaç boyuttan oluştuğu belirlenmiştir.

AFA sonuçları, ölçeğin birden fazla faktörden oluştuğunu ve bu faktörlerin GTM derslerine yönelik tutumun farklı yönlerini temsil ettiğini göstermiştir. Tipik olarak, bu tür tutum ölçekleri "Dersin Değeri ve Gerekliliği," "Dersten Keyif Alma ve İlgisi" ve "Derse Katılım ve Uygulama" gibi alt boyutlara ayrılabilir. Ölçeğin nihai yapısı, 24 madde ve tespit edilen faktör sayısı ile tutarlı bir şekilde kurulmuştur. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğu ve maddelerin teorik yapıya uygun dağılımı bildirilmiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Yazılı Anket (Öz Bildirim Ölçeği)

Maddeler: 24 Madde

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek (Örneğin: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri (Müzik Eğitimi Alanlar)

Yaş Grubu: Yetişkin (Genellikle 18-25 yaş arası)

Popülasyon Detayları: Müzik Öğretmenliği veya Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü öğrencileri gibi Geleneksel Türk Müziği derslerini zorunlu veya seçmeli olarak alan öğrenciler.

Test Metodolojisi: Uygulama, grup ortamında veya bireysel olarak tamamlanabilen, yaklaşık 10-15 dakika süren kalem-kâğıt testidir. Puanlama, ters maddelerin kodlanmasıyla toplam tutum puanı elde etmeye dayanır.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Müzik Pedagojisi, Kültürel Miras, Güvenirlilik, Geçerlik, Ölçek.

Yazarlar

Yazarlar ORCID Tanıtıcıları: Makalede belirtilmemiştir.

Bağlantı Kurulu E-posta Adresleri: Yavuz ŞEN: yavuzsen@atauni.edu.tr

Yazışma Adresi: Makale referansında belirtilen ilgili üniversite veya kurum adresi kullanımlıdır (Yavuz Şen'in çalıştığı kurum).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin geliştirildiği yıl **2015**'tir. Ölçek, akademik ve eğitim amaçlı kullanımlar için genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya geniş çaplı uygulamalar için sorumlu yazar (Yavuz Şen) ile iletişime kurulması önerilir. İletişim e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı geliştirme süreci aşağıdaki referansta yer almaktadır. Orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: geleneksel-turk-muzigi-derslerine-iliskin-tutum-olcegi-gelistirme-sureci-toad.pdf

Kaynaklar

Şen, Y., ve Şentürk, N. (2015). Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği geliştirme süreci. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 261-282.

Makalenin tam metnine erişim için bağlantı: sbe.giresun.edu.tr

Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek, toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri, orijinal makalenin sonunda tablo olarak sunulmuştur. Bu akademik girişte, ölçek maddeleri doğrudan sıralanmamış olup, kullanıcıların maddelere ulaşmak için yukarıda belirtilen kaynak makaleye başvurmaları gerekmektedir.